

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 820

van **HANNES ANAF**

datum: 24 september 2020

---

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

---

*Bestrijding corona - Gebruik open data*

Een toenemend aantal wetenschappers, statistici en ook enkele van de rectoren zijn ongerust over de beperkte transparantie van de overheid inzake indicatoren die verband houden met de strijd tegen het coronavirus. Zo hekelt men dat bepaalde gegevens en databanken niet gedeeld worden wanneer erom gevraagd wordt, dat de kwaliteit van de publieke rapporteringen vanuit het Agentschap Zorg en Gezondheid ondermaats is, en dat de waas van mysterie rond de output van het contactonderzoek blijft duren wegens infrequente en niet altijd even methodologisch consistente updates.

De academici motiveren deze vraag met het vrij eenvoudige argument dat meten weten is, en dat de gegevens die vandaag beschikbaar zijn bij de overheid kunnen bijdragen aan de strijd tegen het virus door het voorspellen van trends, identificeren van nieuwe hotspots en voor het detecteren van lacunes in de beschermingsmaatregelen. Op een moment dat het bronnenonderzoek nog onvoldoende uitgebouwd is en de controletorens van Sciensano nog niet operationeel zijn, lijkt het dat alle hulp vanuit de wetenschap welkom is. Ook in de coronacommissie werd overigens gepleit voor betere banden tussen de overheid en wetenschappelijk onderzoekers teneinde sneller nieuwe inzichten rond het virus te verwerven. En deze vraag vertaalde zich ook in de resolutie die eind juli in de commissie werd goedgekeurd.

1. Heeft de minister kennis kunnen nemen van de vragen vanuit wetenschappelijke hoek naar meer open data en ook toegang tot de brondata van het agentschap en van de contactopsporing?
2. Hoe staat de minister tegenover deze vraag? Hoe zal het agentschap daar desgevallend gevolg aan geven?
3. Overweegt de minister de dagelijkse rapporten vanuit de contactopsporing publiek ter beschikking te stellen, of structureel over te maken in het kader van wetenschappelijk onderzoek? En kan er een manier uitgewerkt worden om de inzichten vanuit het bronnenonderzoek ook te delen met de wetenschap en deze er verder op te laten werken met andere datastromen?
4. Kan de kwaliteit van de rapportering over de epidemiologische situatie in de voorzieningen niet verbeterd worden of fijnmaziger weergegeven worden zodat deze waardevoller wordt voor wetenschappelijk onderzoek?
5. Klopt het dat de verschillende databanken van onder meer Sciensano, de contactopsporing, het testplatform, nog onvoldoende op elkaar zijn afgestemd? En in

welke mate hindert dit de interne analyse van die gegevens? En welke stappen heeft de minister ondernomen om dit te harmoniseren?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 820 van 24 september 2020

van **HANNES ANAF**

---

1. Er zijn inderdaad verschillende vragen vanuit wetenschappelijke hoek om verschillende onderzoekslijnen op te starten. Eveneens werden er vragen gesteld om de data m.b.t. de contactopsporing ter beschikking te stellen.
2. Wij gaan voor een beleid onderbouwd door data, zijnde een datagedreven beleid. Mijn beleid en het agentschap staan positief t.o.v. deze vragen, echter aangezien de data m.b.t. contactopsporing tot op het statistisch sectorniveau gaat, kunnen we de data pas delen wanneer de nodige analyses m.b.t. de geldende GDPR-vereisten zijn uitgevoerd en de nodige documenten door de verschillende DPO's worden ondertekend. We spreken dus niet over open data m.b.t. het wetenschappelijk onderzoek.  
Noteer dat we ook via een publieke controletoren de data m.b.t. de contactopsporing willen delen met de burger. Opnieuw moeten we hier rekening houden met de GDPR-regels.
3. Sedert eind augustus zijn we gestart met gesprekken m.b.t. de opzet van een "Consortium voor wetenschappelijk onderzoek" op data van de Vlaamse Controletoren.  
De volgende leden maken hiervan deel uit:
  - Niel Hens (UAntwerpen & UHasselt)
  - Lander Willem (UAntwerpen)
  - Steven Abrams (UAntwerpen & UHasselt)
  - Thomas Neyens (KULeuven & UHasselt)
  - Christel Faes (UHasselt)
  - Geert Molenberghs (UHasselt & KULeuven)
  - Ellen Van de Vijver (UGent)
  - Nico Van de Weghe (UGent)
  - Olivier Degomme (UGent)
  - Sofie Van Hoecke (UGent)

Voorlopig worden er 2 thematische onderzoekslijnen voorgesteld:

- Beter begrip van de verspreiding van COVID19:
  - o Geografische cluster analyse van index gevallen op niveau van de statistische sectoren. Welke gebieden hebben een huidig hogere incidentie? Hierbij zal een geografische analyse gebeuren waarbij onderzocht wordt of er groepen van statistische sectoren een hogere incidentie en/of hoger risico hebben in vergelijking met andere gebieden. Op deze manier is het mogelijk om een 'alarm' te definiëren voor gebieden waar een stijging gezien wordt. Hierbij zal ook gedacht worden aan de beste resolutie voor de bepaling van deze alarmen (in tijd en ruimte).
  - o Fractale structuur van verspreiding. Kunnen we voorspellen welke gebieden een hoger risico voor toename in COVID19 gevallen hebben? De cases 'verspringen' van gebied naar gebied. Een beter begrip van de fractale structuur is belangrijk, en gelinkt aan de geografische resolutie die relevant is voor opvolging van de verspreiding. De fractale structuur kan een efficiënte manier zijn om de evolutie

van de ziekte te voorspellen, en kan input geven over welke gebieden in de toekomst opgevolgd moeten worden.

- o Koppeling aan mobiliteit en dynamische modellering. Mobiliteit is een proxy voor het contactgedrag en kan helpen bij de verklaring van de geografische en fractale verspreiding van COVID19. Kennis van associaties tussen mobiliteit en de verspreiding kan helpen bij beslissingen over toekomstige restricties.
- Kennis aan impact van contacten op verspreiding van COVID19:
  - o Welk type contacten hebben hogere kans op verspreiding van COVID19? Wat is associatie tussen de kans op verspreiding en het soort contact (bv familiaal, werk, sociaal)? Dit kan helpen bij de definitie van hoog- en laag-risico contacten.
  - o Zijn er geografische verschillen in aantal contacten? Een spatiale analyse kan zicht geven op eventuele lokale verschillen in contactgedrag, en impact van lokale maatregelen.
  - o Modellering van verspreiding gebruik makend van de netwerk-structuur tussen index cases en de contacten kan helpen bij het beter begrijpen van de spatio-temporele verspreiding van COVID19.

Deze onderzoekslijnen zullen de komende weken verder afgestemd en afgelijnd worden.

De afspraak is ook dat de resultaten van de onderzoekslijnen worden teruggekoppeld naar de Vlaamse Controletoren, zodat dit bijkomend kan ingezet worden ter ondersteuning van o.a. de lokale besturen, mobiele equipes, zorgraden, de burger ...

4. Er wordt continu gewerkt aan de kwaliteit van de lopende COVID19-bevragingen in de residentiële sector. Enerzijds wensen we de registratielast te verlagen en anderzijds proberen we ook automatische datakwaliteit-controles in te bouwen. We werken ook samen met de koepelorganisaties om deze verschillende acties op te nemen en te duiden naar de sector toe, maar anderzijds ook de aandacht te blijven vestigen op de noodzaak van het correct en blijven registreren van de cruciale informatie ter bestrijding van COVID19.
5. Via de RMG en de IFC worden deze topics continu onder de aandacht gebracht en werken we samen met onze federale partners om de inconsistenties weg te werken. In de Vlaamse Controletoren wordt ook telkens geduid waarom er nog verschillen zijn. De verschillende actoren hebben zowel toegang tot het Sciensano-dashboard als tot de Vlaamse Controletoren, met als gevolg dat de tendensen wel degelijk kunnen opgevolgd en geïnterpreteerd worden ter ondersteuning van de nodige acties op verschillende niveaus.